

[Birthe Rønn Hornbech]

ubekræftede oplysninger på enkeltpersoner. Ved samkøring af diverse private registre kombineret med fagre ny verdens øvrige elektroniske udstyr i form af fotolinsener og aflytningsudstyr, og hvad der ellers findes eller måtte blive opfundet, kan vi efterhånden kortlægge hinandens færden, uden at den enkelte kan værges sig eller kontrollere, hvad der er registreret.

Lov om private registre sætter godt nok forskellige grænser sanktioneret med straf, men det standser naturligvis ikke den, der virkelig vil overvåge andre. Spørgsmålet er derfor, om vi ikke også nu skal benytte lejligheden til at se på, om registerlovgivningen overhovedet er nogen beskyttelse for de registrerede eller den måske er et utilstedeligt indgreb i, hvad enkeltpersoner har lyst til at registrere i deres elektroniske lommebøger.

Vi mener ikke, det er rimeligt isoleret at drøfte pressens problemer uden at drøfte den enkeltes beskyttelse efter registerloven, både beskyttelsen mod andres indsamling af oplysninger om mig og beskyttelsen mod, at statsmagten blander sig i, hvad jeg skriver i min elektroniske lommebog.

I vor tekniske tidsalder samler interessen sig naturligvis om indsamling af oplysninger med henblik på senere udgivelse. Enhver borger i Danmark har en grundlovssikret ret til at fremsætte sin mening om offentlige og åndelige sager.

Grundlovens ytringsfrihed gælder derimod ikke nødvendigvis hverken for den enkelte eller for pressen, når det drejer sig om offentliggørelse af f.eks. ligegyldig sladder og dødsporno, som kan ligge langt fra det formål, der lå til grund for ytringsfrihedens indførelse i Danmark. Men i det omfang indsamling af oplysninger er forarbejder til meningstilkendegivelser i den offentlige debat, gælder grundloven behårdt. Censur kan ingen sinde indføres.

Det er derfor en helt ny diskussion, vi skal igennem, når vi skal tage stilling til, hvordan vi skal forholde os til redaktionelle informationsdatabaser, for det er jo indsamlede oplysninger, som ligger forud for offentliggørelsen.

Man kan sige, at enhver retlig regulering vil være censur, og man må derfor spørge, om en beslutning om, at dette område skal holdes uden for retlig regulering, ikke bør gælde enhver borger, idet enhver borger jo er beskyttet af grundloven og alle borgerne er ligestillet efter grundlovens § 77.

På den anden side bør man også diskutere, om dette forbud med de historiske forudsætninger in mente ikke har sine begrænsninger, hvis oplysningerne går ud over det, som Grundtvig fandt var beskyttelsesinteressen, nemlig den frie meningsdannelse i offentlige og åndelige spørgsmål, som tidligere havde været undertrykt ved censur og belagt med strenge straffe ved overtrædelse.

De to grundlovssikrede retsinstitutter, som brydes i denne sag, er rimelig uafklarede størrelser, og jeg finder egentlig ikke, at analysen i lovens forarbejder endnu er tilstrækkelig til en politisk afvejning. Der skal mange flere lodder i begge vægtskåle, før den endelige afvejning kan foretages. Og både den enkelte borgers ret til at indsamle oplysninger for at udgive et flyveblad og den enkeltes beskyttelse over for andres anvendelse af den nye teknologi har hidtil ført en for tilbagetrukket tilværelse i debatten. Faktisk har den enkelte borger ikke haft nogen talerør i det udvalg, der har været nedsat.

Vi er i Venstre, som det også fremgik af mit indlæg under behandlingen af medieansvarsloven, på den ene side meget optaget af ikke at sætte stopklodser for en inspirerende, irriterende, kritisk, debatskabende presse. Men vi er lige så optaget af at forebygge de krænkelser, der kan finde sted over for enkelte mennesker, og som ikke er legitimeret af hensynet til den frie information.

Pressefriheden skal bruges i samfundets interesse. Den skal kontrollere magthaverne, hvad enten det er offentlige myndigheder eller privat magtkoncentration, på borgernes vegne. Medierne skal sikre den enkelte borger mod overgreb og skal derfor have vid adgang til informationer og indsamling af disse. Men særbehandling af medierne ophører dér, hvor medierne selv tiltager sig magt og bliver politisk, anklagemyndighed og dommer.

Dette skal vægtes sammen med den omstændighed, at den personlige frihed og den private rådighedssfære betyder langt mere i dag end i 1849.

Jeg har mærket mig, at en række partier både i dag og tidligere har sagt, at dette her er vanskeligt, og derfor ser jeg frem til en frugtbar debat i Retsudvalget.

Gert Petersen (SF):

Da et tilsvarende lovforslag blev behandlet